

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVIII., číslo 10

16. 5. 2021 / neprodejné

Z OBSAHU	Co vlastně sv. Josef dělal jako tesař?	04
	Jak na nového arcibiskupa	08
	Dům ze skla: Zrovnoprávnění	15

Benvenuto Tisi: Nanebevstoupení (1510–1520)

Vstup do nebe

Esencí křesťanského života je následování Krista. Poznáváme ho jasně a bezpečně ve čtyřech evangeliích. On je tím nejlepším Vzorem.

Ježíš nám dává příklad svatého dětství. Ač Syn Boží, poslouchá své rodiče. Můžeme ho následovat v poctivé a vytrvalé práci, které věnuje větší část svého pozemského pobytu. Kristus nám ukazuje, jak překonávat pokušení a vítězit nad zlem. Je nám vzorem i svým veřejným působením: srozumitelně říká pravdu, zjevuje Boží království a činí milosrdenství potřebným lidem, které potkává. Tak i my, jako křesťané, máme sdělovat pravdu jasně a s láskou, máme ukazovat na dostupnost a přesah Božího života a konat dobré skutky z lásky a ku pomoci lidem.

Krista následujeme i v jeho vrcholných skutcích: v utrpení a oběti, ve vzkříšení a oslavení. Nebojme se tíhy života. Žádný náš kříž není tak těžký jako byl kříž Kristův – tíha hříchů všech lidí všech dob. Ten náš kříž nám navíc Pán pomáhá nést a donést. Stejně tak se nemusíme děsit nemocí a umírání, jsme-li ve spojení s Kristem. Ježíšovo zmrtvýchvstání osvětluje naši cestu za ním, dává světlo a smysl i všemu těžkému a bolestnému. Už zde na Zemi máme účast na Božím životě, na životě věčném.

Posledním krokem při následování Pána je nanebevstoupení. Ježíšův vstup do nebe před zraky apoštolů, je příkladem i pro nás. Když se Vzkříšený po čtyřicet dní ukazuje ženám, apoštolům a dalším učedníkům, je jeho oslavení

ztlumené, přizpůsobené našim smyslům. Od chvíle, kdy se Ježíš ztrácí v oblacích a usedá na Boží pravici, září jeho sláva naplno, až tak, že oslepuje Šavla a působí jeho obrácení. Podobně i my máme následovat Pána do slávy ve dvou stupních: ve smrti vstupuje na věčnost naše duše. Při Kristově druhém příchodu budou vzkříšena a mají být oslavena i naše těla.

Radostná představa dvojího nanebevzetí posiluje naši naději, že tohoto cíle skutečně dosáhneme. Následujme proto našeho Pána a nejlepšího Přítele věrně a zachovejme mu víru, lásku a věrnost až do konce.

*P. Mgr. Pavel Maria Mayer OP
děkan farnosti Jablonné v Podještědí
a strážce hrobu svatě Zdislavy*

Z čeho máte v rámci své redakční práce největší radost?

Šárka: Když se alespoň dva redaktoři shodnou na stejné věci.

Markéta: Těch radostí je hodně – každé vydané číslo vnímám jako malý zázrak, těší mě každý zájemce o časopis a také zapojení nových mladých redaktorů, kteří posílili náš tým.

Marcela: Když nám někdo řekne nebo napíše, že mu časopis odpověděl na nějakou jeho otázku, že z něho má radost, nebo nejvíce, když se dozvíme, že si v něm nachází každý z rodiny něco, případně se „přetahují“ kdo si nejdříve přečte komiks z *Kostelníčkovy rodiny*.

Poprosím vás na závěr o pár slov

směrem k našim čtenářům.

Šárka: Předplatte si časopis *Rodinný život* a ve vašem životě rodinném se rozzáří pokoj, porozumění a láska... nebo aspoň použijete recept, zabavíte děti kvízem a vyluštíte si křížovku.

Marcela: Podívejte se na web věnovaný časopisu (*rodinnyzivot.eu*) napište si o číslo časopisu a zkuste, jestli tam najdete, co hledáte. Případně pokud hledáte jak někomu dát zajímavý, křesťanský dárek, který ho posílí v prožívání víry v rodině, zvažte dát někomu roční předplatné časopisu. V tištěné formě je to 225 korun, v elektronické 100 Kč a obdarovaný dostane v průběhu roku různé inspirace, povzbuzení a informace pro život v křesťanské rodině.

Markéta: Jsem ráda, že společnost

a stát opět objevuje hodnotu rodiny, hodnotu fungující rodiny. Není to samozřejmost, často je to spousta práce: je třeba budovat a obnovovat vztahy, vážit si jednotlivých členů, přijímat změny... Chci vašim rodinám popřát chvíle prožití v pokoji, radosti a spokojenosti a také hodně trpělivosti s každou generací.

Přeji vašemu dílu Boží požehnání, mnoho úspěchů a spokojených čtenářů. A ať kromě podpory Boží přijde také ta lidská, ať už v podobě modlitby za vaši činnost nebo finanční podpory pro to, aby časopis mohl vycházet dál.

Rozhovor vedla Zdeňka Rybová

JAK NA NOVÉHO ARCIBISKUPA

Kardinál Dominik Duka oslavil koncem dubna sedmdesáté osmé narozeniny. Ve svém úřadě už tři roky přesluhuje nad svůj kanonický věk, který dovršil v roce 2018. Zároveň víme, že nunciatus se začal počátkem letošního roku poohlížet po jeho nástupci. Celý proces je ale vysoce utajený, tedy není snadné předvídat. Přesto ale – co o hledání nového pražského arcibiskupa nyní víme?

Známo toho skutečně není mnoho. Víme ale s jistotou, že ještě před rokem si papežský nunciatus Charles Balvo s hledáním nového arcibiskupa starost příliš nedělal, neměl potřebný pokyn z Vatikánu a žertoval, že kardinál Duka tu může být klidně i do osmdesáti. Situace se ale změnila nyní po Vánocích, kdy nunciatus zahájil výběr nového biskupa. Jaké pokyny z Vatikánu obdržel ale nevíme, vlastně ani s jistotou nevíme, jestli vůbec nějaké dostal. Podle všeho se ale nyní pracuje na sestavení prvního personálního přehledu, který by měl vyústit v sestavení tzv. terna. To obsahuje tři jména, která nunciatus na základě svého šetření, rešerší a vlastního úsudku označí za vhodné kandidáty. Jeho výběr nadále posoudí vatikánská Kongregace pro biskupy, která zasláním jménům dodá komentář i vlastní pořadí. Do výběru ještě může zasáhnout i samotný papež, který nakonec může přijít i s úplně jiným jménem, ale to se děje málokdy. Takto „opoznámkovaný“ seznam se vrátí zpět k rukám papežského nuncia, k případnému došetření či vysvětlení vznesených otázek, a také s dotazem,

zda by dotyčný měl o biskupské svěcení, spojené se sídelním úřadem zájem. Pokud při doplňujícím dotazování postupně nevyhoví ani jeden kandidát, celý proces se opakuje znovu. Z předchozí zkušenosti pak lze usuzovat, že pokud výběr nového pastýře probíhá bez komplikací, pak to trvá necelý rok. Tak tomu bylo v nedávné době v případě obsazování posledních dvou sídelních biskupství v Českých Budějovicích a Plzni. Někdy pak zabere i časová prodleva mezi jmenováním, svěcením a intronizací, řádově dva až tři měsíce, což je ale zpravidla dáno i rytmem liturgického roku. Celý proces je nicméně založen na obvyčejí, ke kterému může každý vyslanec Svatého stolce přistupovat jinak, v závislosti na okolnostech.

Další strípek, který nám je známý je moment oficiálního potvrzení zahájení hledání. Papežský nunciatus Charles Balvo pravděpodobně své první kroky k nalezení nového arcibiskupa oznámil na 125. plenárním zasedání ČBK v lednu 2021, což skutečně dlouho utajeno nezůstalo. Je tak možné usuzovat z faktu, že hned den

po skončení zasedání 26. ledna publikují *Lidové noviny* zprávu tvrdící, že do půl roku by měl být známý nástupce kardinála Duky v úřadě. O několik dní později padla i jména tří kandidátů, novináři serveru *Seznam* označené za „výběr“. Tyto informace je ale možné označit za novinářské spekulace bez znalosti věci. Sám papežský nunciatus to komentoval stručně, slovy: „V průběhu řízení, jak to platí všude, bude navrženo mnoho jmen jako potenciálních kandidátů. Jde o podrobný a diskrétní proces, který zatím není u konce.“ Z nunciata vyjádření je tak možné vyvozovat, že tehdy, počátkem února byl celý proces výběru teprve v počátcích. Téměř s jistotou tedy lze říci, že v půlce roku ani nebude své šetření u konce, natož pak, aby měl nyní už sestavené terno.

Pokud bychom uvažovali nad časovým horizontem, výsledky prvního „terna“ by mohly být známy někdy v průběhu podzimu, výsledek pak někdy před Vánoci. Při hledání diecézního biskupa nunciatus zpravidla osloví několik desítek dotazovaných, tzv. konzultorů. V případě hledání primase

českého je možné předpokládat, že tento počet výrazně překročí počet stovky. Konzultováni jsou biskupové, významní kněží, představitelé řeholí, řádů a pak i zasloužilí laici (zpravidla držitelé papežských ocenění). V užším výběru pak probíhají osobní konzultace, které ale v průběhu prvních měsíců roku 2021 probíhaly ve značně ztížených podmínkách, pokud vůbec pro zákaz cestování probíhaly.

Spěch si papežský nuncius z objektivních důvodů ani nemůže dovolit. Na podzim tohoto roku dosáhne kanonického věku 75 let brněnský biskup Vojtěch Cikrle, za dva roky pak postupně i ostravsko-opavský biskup František Lobkowitz, litoměřický Jan Baxant a olomoucký arcibiskup Jan Graubner. V následujících třech letech tedy zažijeme obměnu na na třech biskupských a dvou metropolitních stolcích, svým významem v české a moravské církevní provincii nejdůležitějších, nehledě na pravděpodobnou nutnost doplnění stavu pomocných biskupů jednotlivých diecézí. Bylo by v tomto kontextu potměšilé tvrdit, že papežský nuncius nyní hledá jen nástupce kardinála Duky. Ve skutečnosti totiž hledá nástupce celé jedné generace biskupů, kteří v církvi udávali směr v posledních třiceti letech. Jeho práce tak připomíná hloubkový personální audit české církve. V momentě, kdy oznámí jméno nového pražského arcibiskupa tak musí mít ujasněnou představu o obsazení dalších čtyř biskupských stolců, potažmo jakou cestou církev do dalších desetiletí nasměruje. V tuto chvíli asi není potřeba opakovat otřepané klišé o rozdělené církvi. Skutečnost je ale taková, že zkušený diplomat Balvo se bude snažit obě strany vyvážit, rozdělujícím osobnostem se jistě vyvaruje. Zabere mu to čas a pokud si nebude jistý, pospíchat rozhodně nebude. Nakonec, kardinál Duka je stále v dobré kondici.

Pokud vzpomeneme kardinála Miloslava Vlka, ten byl jmenován českým primasem v mimořádné situaci po pádu komunistického režimu ve věku 56 let. I tak hrál s výjimkou dvou zasloužilých biskupů Koukla a Lišky v českém biskupském sboru věkový prim.

Dlouhá funkční období nejsou ve Vatikánu příliš preferovaná. S předpokladem rezignace v 75 letech tak papežský

Foto: © Vojta Pospisil / Člověk a Víra

nuncius bude zprvu hledat spíše v řadách dnešních šedesátníků plus. Nicméně, v této věkové kategorii je církev stále citelně oslabena komunistickým režimem, protože se jí nedostávalo kvůli nepřátelskému postoji režimu v 70. a 80. letech nových kněžských povolání. Nyní tu tak máme silnou skupinu biskupů nad padesát let, ve věku šedesát let se pak mezi biskupy nachází jen hradecký Jan Vokál, šedesát let pak dovršil ještě českobudějovický biskup Kročil. Volba mladšího biskupa by byla znakem nunciovy odvahy, výrazem pochopení pro hledání nového ekonomického modelu církve, dané majetkovým narovnáním se státem a poměrně jasnou vizí, kam by se církev měla po dvě desetiletí ubírat. Je tedy otázka, kterou z cest se nuncius vydá, ve věkové kategorii padesátníků se nabízí dobrá desítky uvažovatelných osobností.

Nuncius samozřejmě není omezen jen na biskupský sbor, ale pokud bychom uvažovali v rovině významného kléru, nabízejí se nám jména řeholních představených, například od benediktinů Prokopa Siostrzonka, tepelského opata Zdeňka Lobkovicze nebo někdejší provinciál jezuitů František Hylmar. Hledat je možné i mezi generálními vikáři, z nichž mnozí také mají potřebný věk a zkušenosti. Po-

kud se nuncius skutečně rozhodne vydat mimo vody biskupského sboru, pak se můžeme dočkat skutečného překvapení.

Posledním důvodem, proč nuncius s oznámením nového pražského arcibiskupa nebude spěchat, i kdyby měl jméno vybrané, jsou podzimní volby. Je jen těžko představitelné, že by radostnou novinu o nalezení nového pražského arcibiskupa oznámil uprostřed předvolební, či volební vřavy. Tímto obdobím ještě nechá projít ostříleného kardinála Duku s výrazným společenským renomé, tak aby se nový arcibiskup mohl ujmout úřadu v momentě, kdy budou politické poměry opět stabilizovány. To proto, aby nemusel být nucen vstupovat hned zpočátku svého úřadu do otevřeného politického konfliktu a nemusel čelit výzvam k příklonu na tu či onu stranu. To by byla situace, kterou nový arcibiskup jednoduše vyhrát nemůže. Posledně se vláda sestavovala čtyři měsíce, nyní to může být v závislosti na výsledku voleb více, nebo i méně, politika je v tomto ohledu nevyzpytatelná.

Pokud tedy vyhodnotíme všechny proměnné, vidíme, že k novému arcibiskupovi vede ještě dlouhá cesta. Reálně se ho dočkáme nejdříve na začátku roku 2022, ale spíše později. Nuncius bude hledat především konsenzus, protože hledá kapitána mužstva pro další jedno až dvě desetiletí. Vážít proto bude velmi pečlivě, případná chyba při výběru by byla pro církev fatální. Spěchat nemusí, nakonec ale trochu paradoxně, jeho jediným limitem může být samotný současný pražský arcibiskup. Ten už dal několikrát opakovaně najevo, že by si přál štafetu předat. Jako syn prvorepublikového vojáka je však naučen disciplíně. Možná ji bude muset prokázat jako svou ctnost i na sklonku svého působení na Svatovojtěšském stolci.

Josef Nerušil

Mgr. Josef Nerušil
Odbor komunikace Arcibiskupství
pražského a člen Rady Českého rozhlasu